

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8 (iskarna l. nadst.). Uradno: ure za stranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

NAROCNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21-60, polletna K 10-80, četrtletna K 5-40, mesečna K 1-80; za Nemčijo celoletno K 26-40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36-.-.

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. dopoldne.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Selenburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za stranke od 8. do 12. dopoldne in od 8. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petstvarica 30 vin., pogojen prostor, poslana in reklame 40 vin. — Poslani inzerati sprejemajo upravništvo.

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije lista so poštne proste.

Posamezne številke po 8 vin.

Stev. 498.

V Ljubljani, v soboto dne 1. februarja 1913.

Leto III.

Upad mladoturškega radikalizma.

Odgovor Porte na noto velesil.

Carigrad, 31. januarja.

Odgovor Mahmudove vlade na noto, ki so jo velesile skupno predložile Kamilovemu kabinetu, je povzročil presenečenje na vseh koncih in krajih. Zakaj ta odgovor se bistveno razlikuje od vseh izjav, ki so prihajale od mladoturkov, ki so izvedli svojo revoluto. Četudi ne obsega turška nota tega, kar zahtevajo balkanski zavezniki in kar so svetovale velesile, vendar izraža v njem tako popustljivost, kakršne ne bi bil nihče pričakoval po bahavih besedah Enver bega, Mahmud Ševketa, Talaat bega in vse mladoturške družbe.

Sedanja vlada je nastopila svoj urad z izjavo, da bi bilo treba strmoglaviti kabinet, ki je bil pripravljen na izdajstvo. V vseh komunikacijah, intervjujih in manifestih so mladoturki pravili, da morajo Odrin in egejski otoki brezpogojno ostati turški. Še zadnji dan so »stiskali roko vsem Otomanom, ki jo v tem zmislu ponujajo za rešitev domovine«. In govorili so, da rajši vidijo, da pogine Turčija in da pa dejo do zadnjega moža, kakor da bi izročili Odrin in otoke nevarnikom.

V odgovoru, ki so ga včeraj podali velesilam, in ki je zdaj ves znan, ni nič več govora o takim radikalizmu; mladoturška gospoda že priznava, da bi znala preboleti izgubo mnogih otokov in lepega kosa Odrina, tako da se Turki danes zmanjšan vprašujejo, čemu je bilo treba one revolte in kaj se je izboljšalo vsled nje?

Ako bi bil Kamil paša ostal, bi bil mir danes takorekoč že gotova stvar. Mohamedanska svetišča v Odrinu bi bila dobila ono zaščito, ki si jo Turki lahko žele s svojega verskega stališča, z otoki pa bi se bilo tudi tako uredilo, da bi bilo prav za strategične interese azijske Turčije. Danes stoji Turčija pred nadaljevanjem vojne, ni pa prav nič na boljšem nego je bila pod Kamilom. Če so mladoturki izjavili, da so pripravljene oddati Bolgarom kos Odrina na enem bregu Marice, je to znamenje, da iščejo podlago, na kateri bi mogli še razpravljati z velesilami in da bodo oddali tudi drugi del mesta, če ne bo drugače. Ampak pod Kamilom bi se bilo to hitreje izvršilo in dežela bi imela mir ter bi se lahko lotila svojih notranjih težkih nalog. Dobrote mladoturške preukcije ni torej videti nikjer, njena škodljivost se izraža od trenutka do trenutka bolj.

Odgovor Porte,

ki ga je Sajd Halim izročil mejnemu grofu Pallaviciniju, pravi:

»Podpisano ministrstvo za zunanje zadeve je vzelo na znanje skupno noto, katero so poslali Avstro-Ogrske, Anglije, Francije, Rusije, Nemčije in Italije dne 17. t. m. izročili njegovemu predhodniku. Otomanska vlada se ne obojavi priznati, da se v njem sklep miru z željami in interesi splošnosti in uvažuje, da bi bilo dobro napraviti čimprej konec vojni, katere ni Turčija na noben način izževala. V svoji noti smatrajo velesile za potrebno svetovati Porti, naj pristane na prepuščenje mesta Odrina balkanskim državam, glede na otoke v Egejskem morju pa da naj prepušči velesilam brigo, da določijo njih usodo. Cesarstva vlada meni, da mora naglašati, da je dala nedvomne dokaze svojega spravičivega vedenja in je pristala na izredne žrtve. Ali ker je Odrin mesto, ki je po svojem posebnem značaju neločljivo združeno s turškim cesarstvom, je že sam glas o njega predaji izzval po vsej deželi tako razvnetost, da je bila prejšnja vlada prisiljena odstopiti. Vključ temu je cesarska vlada, hoteča podati skrajni dokaz za svoje miroljubne namene, pripravljena prilagoditi se željam velesil glede na oni del Odrina, ki leži na desnem bregu Marice, dočim vztraja na delu na levem bregu z njegovimi džamijami, z njegovimi grobovi in z njegovimi historičnimi in verskimi znameniti. Ohranitev tega dela mesta pod neposredno Otomansko suverenostjo je potreba cesarske vlade, potreba, kateri se ne more izogniti, ne da bi izročila deželo slučajno, ki bi lahko imela najtežje posledice.

Kar se tiče otokov Egejskega morja, si dovoljuje cesarska vlada naglašati, da je en del otokov neizogibno potreben za obrambo glavnega mesta zaradi neposredne bližine Dardanel, dočim so drugi otoki, ki tvorijo del azijskega ozemlja, nič manj neizogibno potrebni za varnost Male Azije. Rešitev, ki bi imela namen zmanjšati oblast vlade nad temi otoki, bi imela ta rezultat, da bi iz njih napravila kotel agitacije, ki bi se raznašala po vsem sosednjem ozemlju. Posledica bi bila, da bi se porodilo stanje s trajnimi nemiri, ki bi, kakor se je pokazalo v Macedoniji, vedno ogroževali mir Evrope. Ne glede na obžalovanja vredne zmede, ki bi jih taka rešitev povzročila v javnem mnenju Turčije, bi bila tudi nasprotna namenom Evrope same, ki želi utrditev in razvoj države. Vsled tega bi mogla Porta pristati na to, da določi velesile usodo otokov, zasedenih od balkanskih zveznih držav, jemaje obzir na omenjene kriterije in pričakuje, da bo garantirana integriteta Dardanel, kar smatra Visoka Porta

za najživejši interes Evrope. Cesarstva vlada je prepričana, da bodo velesile v duhu pravičnosti in dobrohotnosti upoštevale veličino žrtev, ki jih doprinese vlada in priznala, da ima Porta pravico odkloniti vse nove zahteve, ki bi jih mogli staviti zavezniki.

Porta jemlje z resničnim zadovoljstvom na znanje dobrohotno razpoloženje velesil in njih obljube, da podajo turški vladi moralno in materialno pomoč, da more popraviti škodo vojne in izrabiti v ta namen naravne zaklade države.

V ta namen je neizogibno, da priznajo velesile že zdaj turški pravico, da sme popolnoma svobodno določiti avtonomen carinski tarif, da sme sklepati trgovinske pogodbe po modernih načelih in naposled podložiti tuje državljane otomanskim davčnim postavam, katerim so in bodo podvrženi otomanski državljani, in ki naj se sočasno zvišajo za štiri odstotke carine.

Nič manj potrebno se ne zdi Porti, da se odpravi tuji poštni uradi ob pogojih, ki se lahko določijo v tem zmislu, da ima trgovina vsa jamstva za točno in hitro izvrševanje poštne službe. Nadalje meni Porta, da bi izjava velesil, ki bi izražala njih željo, da se napravi konec režimu kapitulacij na Turškem in da se po sklenjenem miru uvede pogajanje za studiranje sredstev, s katerimi bi se dosegel ta namen, tvorila skupno z omenjenimi gospodarskimi ukrepi skupino pripomočkov, ki bi olajšali izvršitev obljub, katere so velesile navedle v svoji noti.

Taka je mladoturška nota. Gotovega se kajpada ne more reči nič, ali mogoče je, da balkanske države sploh ne bi bile odpovedale premirja, če bi bila prišla Visoka Porta vsaj s to noto pravočasno. Zakaj če to, kar ponuja novi kabinet, tudi ni za balkanske zaveznike podlaga, na kateri bi se pogajali, je to vendar za velesile most, po katerem bi lahko še enkrat stopile pred Turčijo.

Mladoturki so kmalu pokazali, da se ne ravna po Lutrovem vzliku: Tu stojim — Bog mi pomaga — drugače ne morem. Mladoturki že morajo drugače. Ako jim dopušča nekaj tako občutna vest, da predajo kos Odrina in del otokov, tedaj bi jim gotovo dopustila tudi kaj več. To pa bi bil lahko opravičilo tudi Kamilov kabinet, in ljudstvo ne bi bilo treba trepetati pred grozotami nove vojne. Mladoturkom torej ni bilo v resnici nič za domovino, nič za njeno čast, nič za Odrin, ampak le za to, da pridejo v stiski domovine sami na površje. Upali so, da jim prinese to nove simpatije, pa jim jih je le vzelo. Zakaj ljudstvo je spoznalo, da ima opraviti z navadnimi pustolovci.

Kako odirajo konsumente!

V zadnjih tednih opažamo neprestano zvišanje cen onih predmetov, ki se splošno najbolj rabijo. Premog, sladkor, petrolej, vžigalice, špirit — to so predmeti, s katerimi kapitalisti Avstrije izžemo iz konsumentov ogromne svote.

Premog se draži kar pred očmi. Trboveljski kosni premog, kočevski kosni premog ali katerikoli že — od 200 K, odnosno 130 K za vagon na 230 K, oziroma 170 K v trgovini na debelo. Na drobno pa se je podražil za nekaj odstotkov več. Zakaj? Veliki kapital je izrabil neugodni gospodarski položaj ter planil po širokih vrstah ljudstva.

Sladkor se je za novo leto podražil v ceni. Gospodje kartelisti so »regulirali« cene. Napravili so poleg takozvanih »mejnih cen« (Grenzpreise), še take, da imajo odjemalci blizu tovarn enake cene kot oni daleč proč od tovarn se nahajajoči kupci. Vzrok teh reform je pač bilo dejstvo, da so trgovci in nova društva na Gornjem Avstrijskem, Salburškem, na Češkem itd. kupovali sladkor v — Nemčiji, ker so ga dobivali vključ carini cenejši nego doma. Carina za sladkor iz Nemčije v Avstrijo znaša 6 frankov za 100 kilogramov. V Avstriji je bila lani zelo dobra letina za sladkorno peso. V Nemčiji, kjer je bila ravno tako dobra letina, notirajo sladkor po 28 do 30 mark za 100 kilogramov; če ga uvažajo v Avstrijo moraš plačati za vsakih 100 kilogramov poleg cene še 38 K davka ter 6 frankov carine in tovarno. »Grenzpreise« so kartelisti uvedli za take trdke, ki bi jim sladkor iz Nemčije mnogo več dobička prinašal kot sladkor od avstrijskega kartela. Cena sladkorja je nezasišena visoka in tudi povsem neopravičena! Čudno je pri vsem postopanje k. kr. osrednje vlade. Namesto da bi se postavila proti kartelu, ga še podpira. In avstrijski konsumenti plačujejo zabave bogatinov.

Špirit se draži — kartelisti izrabljajo za podražanje boj proti alkoholu in gospodarsko bedo širokih mas za svoj profit. Vlada jim pa v znak hvaležnosti še daje za vse to milionska darila. Mase kolnejo in kolnejo... Frakeljček je pa vsak teden dražji — enkrat za občino, drugičkrat za deželo, tretjikat za državo, vedno pa za milijonarje špiritovega kartela.

Petrolej je dražji. C. kr. vlada na Dunaju direktno pospešuje podražitev s svojim neumevnim postopanjem. »Zarja« je že nedavno celo reč osvetlila.

Pa vžigalice! Dosedaj je imela »Länderbank« svojo družbo »Solo«, s katero je regulirala cene. Poleg družbe »Solo« je pa stalo še vse polno drugih tovarn za vžigalice, ki so konkurirale družbi »Solo«. Te pa so se sedaj s pomočjo c. kr. vlade na Dunaju združile v družbo »Helios«, ki bo razpolagala z 52.500 akcijami po 200 kron, kar pomeni 10 in pol milijona kron. Pri krstu družbe »Helios« so stale slovanske in nemške banke »brüderlich vereint«. »Živnostenska« poleg »Kreditanstalt«, »Gališka industrijska banka« kredig »Niederösterreichische Escomptegesellschaft«. Srečno je torej vse v kartelu. Stroške pa boš plačal konsument.

Milo ti je podražil pred novim letom milarški kartel s Schichtom na čelu, svede tudi po novem letu isti kartel — kaj hočeš še več? Parlament bo odobril »mali finančni plan« — ti boš pa na veliko stradal in na veliko plačeval.

V Nemčiji, v Angliji in drugod si konsument pomaga s svojo organizacijo. Upajmo, da s karteli prisili Avstrija Avstrijanca sama, da spozna svoj položaj in da bo izvajal vse potrebne konsekvence.

A. K.

Sodrug dr. Puecher

zoper sramotne šolske razmere in za slovenske šole v Trstu.

Pretečeno nedeljo se je nadaljevala v tržaškem mestnem svetu podrobna razprava o občinskem proračunu za leto 1913. Pri postavitvi o šolstvu je povedal sodrug Puecher v daljšem govoru odkrito mnenje in stališče socialnih demokratov, toliko glede sramotnih šolskih razmer kakor tudi glede slovenskih šol v mestu. Puecherjev govor je važen dokument socialistične ljubezni do šolstva sploh in odkritosrčna izjava za slovenske šole. Zato ga podamo našim čitateljem skoro dobesedno.

Šolstvo — pravi sodrug Puecher — ne napreduje, kakor bi moralo! Zlasti ne na stopnji elementarnega poduka. Ljudske šole so prenapolnjene do skrajne, nezasišene in nevzdržljive meje. V začetku šolske dobe 1911/1912 je bilo v posameznih razredih povprečno po 62 učencev. V naprednejših deželah, kakor n. pr. na Nemškem in na Danskem, odpade na razred le po 36 učencev. Ako odpade pri nas na vsako šolsko sobo po 62 učencev, je znamenje, da imamo v mnogih razredih več kakor 62 učencev. V trinajstih razredih smo imeli po več kakor 80 učencev! V delavskih okrajih je šolstvo še bolj zanemarjeno. V šolah v ulicah Ferriera, P. Veronese, C. Donadoni in G. Parini je povprečno število učencev v posameznih razredih nad splošnim povprečnim številom in odpade celo po 71 učencev na razred. Tudi v tem oziru je delavsko ljudstvo slabše preskrbljeno od občinske uprave kakor posedujoči sloji. Poleg prenapoljenosti šolskih sob imamo pri nas tudi sramotni sistem dveh turnusov. Da se odpravi to neznosno stanje, bo treba poskrbeti najprej, da se zniža povprečno število otrok na razred od 62 na 50. Zato bo treba povišati število razredov od 230 na 285. V v to svrhu bo treba seveda tudi primerno pomožiti učne moči. Vprašali boste: »In stroški?« Odgovarjam, da je to tako nujna in absolutna potreba, da se mora rešiti preko vseh finančnih obzirov. Zato predlagam, naj se sklene petrositi vsako leto 100.000 kron v to, da se pomnoži število razredov, da bo tako mogoče polagoma znižati povprečno število učencev na razred od 62 na 50 in da se potem obdržimo na tej višini z ozirom na rastoče število za šolo godnih otrok. Ne smemo se več pokrivati te potrebščine z izrednimi dohodki ali pa z dolgovi. Potrebe so redne in morajo biti vsled tega pokrite z dohodki, ki spadajo v redni del bilance. Hkrati pa predlagam, naj vlada še v tem letu prevzame v svojo režijo občinsko realno v ulici Acquedotto in naj se potem uporabi ves ali del izdatka, ki je določen za vzdrževanje te šole, v namene, o katerih pravkar govorim. Poleg nezadostnega števila razredov imamo v naših šolah tudi pomanjkanje didaktičnih sredstev in pomanjkanje snage. Dovolj je, ako povem, da se pometajo ljudskošolske sobe le dvakrat na teden in da se te sobe namažejo z oljem le dvakrat na leto. To je nedvomno težka obtožba, ki jo moram izreči zoper šolsko upravo, ki tako slabo skrbi, da postajajo naše ljudske šole kužna semenišča. Glede na postopanje z docenti moram povedati, da se ravna z njimi naravnost sramotno pristransko. Vsem socialističnim učiteljem se je odrekel pouk v večernih šolah. Pri imenovanju nekega dirigenta ste odklonili socialističnega konkurenta, ki je bil najbolj kvalificiran. Upam, da se boste izpametovali in da boste poravnali krivice, ki ste jih naredili v preteklosti. Sedaj izpregovorim še o predlogu dr. Wilfana glede na

slovenske šole.

Dr. Wilfan je predlagal v imenu slovenske manjšine, naj občina ustanovi v mestu slovensko ljudsko šolo. V svojem govoru se je obrnil tudi do nas socialnih demokratov in je zato potrebno, da preciziramo še enkrat naše stališče glede na to vprašanje. Vedno smo priznali

in izjavili odkrito, da je zahteva Slovencev po vsaj eni ljudski šoli v mestu popolnoma opravičena. In to smo priznavali v harmoniji z našim temeljnim principom o narodni enakopravnosti, ki nas vodi v reševanju narodnih vprašanj. Šolsko vprašanje je najbolj delikatna in najvažnejša stran narodnega vprašanja. Kdor stoji na stališču narodne enakopravnosti, je naravno, da ne more odrekati pouka v materinem jeziku otrokom manjšine, ako je ta manjšina znatna in ako je veliko število otrok, ki potrebuje tega poduka. Svoj čas se je trdilo, da v Trstu ni dovolj slovenskih otrok za slovensko šolo. Toda dve slovenski šoli Ciril-Metodove družbe pri Sv. Jakobu in v ulici Acquedotto dokazujeta nasprotno. Nihče si ne bi upal trditi, da pošiljajo Italijani, ali da je del onih staršev, ki pošiljajo svoje otroke v omenjene šole, italijanski. Dr. Wilfan je opravičeno izjavil, da je pouk v materinem jeziku potreben zlasti že iz pedagoških ozirov. Stvar bi se premotrivala lahko tudi na podlagi narodne pravice, toda je boljše, ako se držimo praktičnega vprašanja. Šolske probleme je treba uvaževati kot kulturna vprašanja, nikakor pa ne na podlagi političnih kriterijev, ali pa na podlagi principov nadvlade. Slovenska zahteva ni le pravična in utemeljena, marveč je upravičena tudi s stališča italijanske večine, zakaj nikakor ni resno trditi, da bi spravila slovenska šola v Trstu v nevarnost obstanek italijanske večine. Noben Italijan ne bo pošiljal svojih otrok v slovenske šole. Gospodje od italijanske večine se bojite, da ostanejo slovenski otroci, ako se bodo učili v materinem jeziku, slovenski. Znamenje je to, da hočete te otroke asimilirati. Taka vaša želja je morda logična z nacionalističnega stališča, nikakor pa ne s stališča, ki ne stremi po nadvladi in po raznarodovanju. Po vsem tem pa pravim, da je precej jalova misel danes, da postanejo Slovenci, ki prihajajo v Trst, Italijani zato, ker se jim odrekajo šole v materinem jeziku. Ako ne dá občina slovenskih šol, jih ustanavljajo šolske družbe in vlada. Ustanavljajo jih torej drugi faktorji, ki niso taki prijatelji italijanskega naroda kakor občina. Tako delikatno orožje, kakor je ljudska šola, nad katero bi občina sicer ohranila laho svoj vpliv, se pušča v rokah tujih, ki ga lahko uporabljajo v sovraštvo do italijanskega naroda. Bojim se, da se v slovenskih šolah ne poučuje italijansko tako, kakor bi bilo potrebno. Saj bi bilo to koristno tudi manjšini in vsej občini. Občina torej ne sme prepuščati slovenskega šolstva privatni in vladni iniciativi. Najbolje bi bilo pač, da občina prevzame v svojo režijo v mestu obstoječe Ciril-Metodove šole. Z ozirom na vse to, bom glasoval za predlog dr. Wilfana, naj občina ustanovi v mestu slovensko ljudsko šolo. (Odobranje pri socialističnih svetovalcih.)

Vabilo na naročbo.

Zarja izhaja vsak dan ob 11. dopoldne in stane naročnina

Za avstro-ogrske kraje:	
celoletna	K 21-60
polletna	10-80
četrtletna	5-40
mesečna	1-80

Za Nemčijo:	
celoletna	K 26-40
polletna	13-20
četrtletna	6-60
mesečna	2-20

Za ostalo inozemstvo celoletno 36 kron in sicer s pošiljanjem na dom ali po pošti. Naročnino je pošiljati naprej.

Posamezna številka 8 vin. v administraciji in tobakarnah.

Naročnina se pošilja pod naslovom: Upravaništvo »Zarje« v Ljubljani.

Ljubljana in Kranjsko.

— Za »Zarjo«! Ker je še nekaj »Družinskega koledarja« v zalogi, se je uprava odločila, da podari vsakemu en izvod, kdor pridobi najmanj dva nova naročnika za »Zarjo« ter vpošlje poleg naročnine še 20 vin. za poštino. Denar je poslali na naslov: Zveza »Vzajemnost« v Ljubljani.

— Na božični dan brez menaže! Zadnjič izraženo domnevo, da je bilo zbiranje prispevkov za vojake na meji ordinarna patriotska demagogija in da se je milionska zbirka prijelja kdove čigavih rok, nam potrjuje sledeče pismo vojaka iz Mostara, naslovljeno ženi.

Mostar, 24. januarja 1913.

Draga Roza!

Najprvo Te od srca pozdravljam. Včeraj sem dobil pismo od B... in mi piše, da ste mi za božič poslali potico. Potice nisem dobil. Pišeš mi, da si odposlala zabojček; tudi tega še nisem dobil. Včeraj sem Ti poslal umazano perilo, namočil ga takoj, ker kar gomazi od uši. Zda nosim letensko komisno perilo, hladno je, pa me zebe v njem. Disciplinam tukaj je zelo stroga, da strožja in hujša ne more biti. En sam zgled: Moj sosed, ki leži zraven mene, je bil tako bolan, da se ni mogel niti geniti. Šel je k morodni viziti, jaz tudi. Višji zdravnik mu je dejal, da mu nič ni in za večerjo je dobil šest ur »špang« v neki baraki.

Cez eno uro je omedlel, odpeljali so ga v bolnico in tam je zdravnik konstatiral, da je nevarno bolan. Drugemu bolniku je dejal vojaški zdravnik, da se naj iztegne. »Kaj je državi na tem, če se iztegne, ali če ga počasi črno-gorec.« Meni je rekel zdravnik, da se mi v »civilu« predobro godi in da naj le delam pokoro. Nobenega ni spoznal za bolnega in še veseli smo bili, da nas ni dal zapreti. Od denarja, ki so ga zbirali za nas, nismo videli niti »flicka«. Na svetli dan smo bili brez menaže in smo dobili namesto menaže tri črne kave, V Nevesinju je zblaznel vojak (sledi zgodba, ki je čitateljem »Zarje« že znana). Ne moreš si misliti, kako je tukaj hudo. Vsi čakamo nepotrpežljivo, da se zopet vrnemo domu. Za vsako neumnost je takoj 21 dni aresta. Ne pošilja mi ničesar več sem. Štirinajst dni ostanem v tem perilu in če še ne pojdemo domu, si kupim bosansko srajco. Tukaj je vse strašno drago. Glava goveje živine, ki je veljala poprej 120 goldinarjev, stane sedaj 300.

Tisoč poljubov
V tem, ko prihajajo taka obupna pisma z meje, pa oficijelni krogi varajo javnost, da je za naše obmejne stražarje v vsakem oziru dobro poskrbljeno.

— **Od električne cestne železnice v Ljubljani.** Pišejo nam: Vozovi električne cestne železnice ljubljanske so sicer prav lični — toda eno napako imajo: da nimajo varnostne steklene stene, ki naj brani voditelja motorja pred bleženjem, burjo in prahom. Če bi se take stene napravilo, bi to ne bila nobena novotarija, ker imajo take stene vpeljene že po vseh drugih mestih. Le v Ljubljani se družba ne zgane. Sploh vladajo pri nas v marsikaterem oziru take razmere, da bi bilo prav potrebno, da se enkrat poseže energično vmes. Toda kaj se hoče, ko nimamo nikjer nobene zaslonbe, kar ravnanstvo prav dobro ve in to tudi izrablja. Manjka nam močne in neodvisne organizacije. Pa upajmo, da bo tudi v tem oziru kmalu boljše.

— **Kranj.** Preteklo nedeljo popoldan se je vršil v Kranju občni zbor ondotne podružnice »Vzajemnosti«, ki je pokazal, da je mlada organizacija v vsakem oziru izvršila svojo dolžnost. Odbor je imel v preteklem letu 9 sej, poleg tega pa je podružnica priredila tudi več sestankov in prav lepo uspelo vinskogratje. Vsa poročila so bila brez ugovora sprejeta. Novega odbora bo načeloval vrli sodrug Josip Grašič iz Klanca, ki daje najboljša upanja, da bo šla podružnica po začetni poti naprej! Cenitalo sta zastopala sodruga Demšar in Slanovčič, ki sta se udeležila tudi mestoma prav živahne debate.

— **Jutri v Škofjo Loko!** Predpustno veselico priredi kranjska in škofjeloška podružnica »Vzajemnosti« v nedeljo, dne 2. februarja 1913, v gostilniških prostorih g. Josipa Hafnerja (pri Jožku) na Trati (nasproti škofjeloškega kolodvora).

— **Vse tarnanje ne pomaga nič;** kajti bilo je znano že vnaprej, da mu je le kratko življenje prisojeno. Kdor je hotel, je to dejstvo lahko temeljito izbral, tisti pa, ki so mislili, da jim bo usoda njih želje servirala na krožniku, bodo morali pač potrpeti, ali pa počakati, da bodo odhajajoči namestnika. Kdor ga hoče enkrat temeljito gledati iz obličja v obličje, ta naj pride na pustni terek dne 4. februarja v veliko dvorano hotela »Tivoli«, kjer se bo ob poskočnih zvokih, godbe poslovlj, kakor se to podobaj za princa Karnevala. Da bo sloves tem zanimivejši, je obljubil nastopiti v nekaj komičnih prizorih, na kar odide — o polnoči. Vstopnina 40 vin. Vse sodruge, prijatelje in znance vabi na obilen poset »Vzajemnosti«.

— **Zaključek plesne šole »Vzajemnosti«** v Ljubljani letos zaradi prekratkega predpusta izostane. Kot nadomestilo za formalni zaključek pa bo pustni terek dne 4. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani hotela »Tivoli« zabavni večer s plesom, na katerega so vabljeni vse obiskovalke in obiskovalci letošnje plesne šole. Vstopnina 40 vin. — Pri tej priliki izreka odbor sodrugu Štefanu Dražilu najtoplejšo zahvalo za izborni strokovni pouk, kakor tudi sodr. Iv. Savinca kot blagajnika; dalje vsem cenj. obiskovalkam in obiskovalcem in sploh vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da je šola, če že ne v gnetnem, pa vsaj v drugih ozirih prav dovoljno izpadla.

— **Načelstvo »Plačilnice skontistov«** itd. opozarja tem potom svoje člane, da čim prej vpošljejo liste o službenih prejemkih, da se potrebno delo čim prej izvrši.

— **Domobranske orožne vaje leta 1913.** Rekrute in nadomestne rezervnike prično uriti 1. marca. Spomladanske orožne vaje bodo pri domobranskih polkih št. 3, 5 in 26 v dveh, pri polkih 4 in 27 v enem turnusu. Orožne vaje bodo trajale 4, 3 in 2 tedna. Vpokliceno se t. orožnim vajam pri domobranskem polku št. 4 v Celovcu na 4 tedne 2. junija, na tri tedne 7. junija in na dva tedna 14. junija; pri 27. domobranskem polku (Ljubljani) na 4 tedne dne 24. aprila, na 3 tedne dne 29. aprila in na 2 tedna 6. majnika. Jesenske orožne vaje se vrše najbrže med 15. avgustom in 15. septembrom.

— **»Ljubljanski šahovski klub«** je imel v soboto dne 25. t. m. v kavarni »pri Slonu« svoj 1. redni občni zbor. Predsedoval je klubov podpredsednik g. profesor Ludovik Vagaja, ki je v svojem govoru poudarjal, da ima klub namen, združiti prijatelje šaha ter jim nuditi priliko, da se izpopolnijo v šahovski umetnosti. Dne 31. januarja 1912 ustanovljeni klub ima 20 rednih članov; dva zvesta in ugledna člana, gg. Arturja barona Wolkenperga in dr. Hugona Perenyja, pa je ugrabila smrt (v znak sožalja se dvignejo zborovalci s sedežev). Klubove zadeve je oskrboval odbor, ki je imel 7 rednih in 4 izredne seje. Pri igralnih večerih v kavarni »pri Slonu« je bil obisk dovoljen. — Nato poroča klubov tajnik dr. Mirko Vrančič podrobneje o klubovem delovanju tekom minulega leta. Zlasti omenja turnir meseca aprila l. t. za naslov »klubovega mojstra«; turnirja se je udeležilo 10 članov, kot zmagovalec si je ome-

njeni naslov priboril c. kr. finančni nadsvetnik Herman Nickerl pl. Ragenfeld. Razum nekaterih drugih gostov je posetil šahovski klub tudi znani šahovski mojster dr. Milan Vidmar. Priredil je dne 28. avgusta l. t. simultansko produkcijo proti 7 klubovim članom, dne 7. septembra pa javno simultansko produkcijo proti 21 nasprotnikom; vsi 4 igralci, ki so dosegli takrat proti mojstru uspehe, so bili člani »Ljubljanskega šahovskega kluba«. Z zahvalo omenja tajnik g. Andreja Uršiča, župnika v St. Lovrencu in znanega problemskega komponista, ki je posvetil mlademu klubu lep peteropotezen problem. — Glasom poročila blagajnika g. Leopolda Pevalke je imel klub 135 K dohodkov, 128 K 89 vin. izdatkov, tako da znaša prebitok 6 K 11 vin.; vse klubovno remoniranje znaša 142 K 71 vin. — Knjižničar g. Fran Golob poroča, da ima klub 20 šahovskih knjig ter šahovska lista »Schachwelt« in »Časopis českých šachistů«; kavarna »pri Slonu« pa daje klubu brezplačno na razpolago »Wiener Schachzeitung«, poprej tudi »Deutsches Wochenschahe«. Ker sta računska preglednika gg. Ivan Krivic in dr. Branko Fišer našla račune v redu, se izreče odboru absolutorij. Na podlagi proračuna se je znižala članarina na letnih 5 K; novi člani plačajo z 1 K vstopnine vred 6 K. — Nato je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik g. Ludovik Vagaja, c. kr. profesor; predsednikov namestnik g. Ivan Krivic, trgovec; odborniki gg. Leopold Pevalek, trgovec; Fran Golob, c. kr. asistent tobačne režije, in dr. Mirko Vrančič, pravni praktikant; namestnika: gg. Edmund Kavčič, trgovec in posestnik, ter Valentin Morgutti, hišni posestnik; računski preglednika: gg. Herman Nickerl pl. Ragenfeld, c. kr. finančni nadsvetnik, in dr. Branko Fišer, deželni komisar. — Nato očrta predsednik g. L. Vagaja klubovo delovanje v letu 1913. Meseca marca se bo vršil turnir za klubovo mojstrstvo, nato match med dosedanjim in novim klubovim mojstrom, bržčas tudi korespondenčni match s kakim šahovskim klubom. Naprosil bo klub dr. Milana Vidmarja, da priredi ob počitnicah simultansko produkcijo. Nekako koncem leta se priredi turnir za ljubljansko prvenstvo, kateri se lani radi nastalih zaprek ni mogel vršiti. Ker vsi kulturni narodi v zadnjih desetletjih med seboj naravnost tekmujejo v ustanavljanju šahovskih klubov po mestih in v šahovskih prireditvah, zlasti Rusi, ki se v zadnjem desetletju odlikujejo po igralni moči in številu svojih mojstrov, Ljubljana, ki na vseh poljih napreduje, tudi na tem polju za drugimi mesti ne sme zaostati. Zato odbor vse prijatelje šaha brez razlike stanu, narodnega in političnega prepričanja vlnudno vabi, da klubu številno pristopijo in igralne večere ob ponedeljkih, sredah in sobotah ob 8. dalje v kavarni »pri Slonu« pridno posejajo. Nikomur ne bo žal, če bo imel vsakdo gotovo veliko užitek.

— **Moščanska podružnica »Vzajemnosti«** vabi vse svoje člane in prijatelje na zabavni večer, ki bo nočoj ob 8. v salonu pri Pavšku na Martinovi cesti. Spored obsega godbo, srečolov, ples, šalivo pošto, koriandoli in prosto zabavo.

— **Iz gledališke pisarne.** Danes, v soboto za par prva uprizoritev zabavne Gavaultove »Male čokoladnice«; lahne, povsod z veseljem sprejete francoske veseligrice. Naslovno ulogo igra ga. Kreisova, režira g. Fišer. V nedeljo popoldne izven abonementa, za lože par, velika ljudska opera »Naskok na mlin«, slikajoča tragično epizodo iz francosko-nemške vojske. Zvečer ob 7. uri se ponovi za nepar »Mala čokoladnica«, na pustni terek ob 6. uri burleskna opereta »Orfej v podzemlju«.

— **Ustanovitev novega gozdarskega okraja na Gorenjskem.** Poljedelsko ministrstvo je izločilo rateško-belopeške državne gozde ter beliški, mertulški in pišenski gozd verskega zaklada iz bohinskega, odnosno blejskega gozdarskega okraja in jih dodelilo novoustanovljenemu gozdarskemu okraju v Beli peči.

— **Veliki pustni korzo.** Dekoracijski odsek je sedaj dokončal skupen načrt o dekoraciji in bo res nekaj impozantnega. Največjo skrb je posvetil glavnemu pročelju dvorane, ki ga bodo krasile razne draperije in velikanske, do tri metre velike krinke in šest do osem metrov visoki klovi in bajazi. Ostala dvorana pa bo okrašena z zelenjem in eksotičnimi rastlinami. Zanimanje za maskarado je uprav veliko, osobito še v maskovnem oziru, tako glede originalnih posameznih mask, kakor tudi glede manjših in večjih skupin. Ker je tudi za vsestransko zabavo najboljše poskrbljeno, bode geslo pustne nedelje: »Vsi na Veliki pustni korzo!«

— **Društvo železniških uslužbencev** za vzajemno podpiranje ob smrti v Ljubljani vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 9. februarja t. l. ob po desetih dopoldne v restavracijskih prostorih hotela »Južni kolodvor« (Stelzer) v Ljubljani.

— **Turki se še povračajo.** V četrtek se je mimo Ljubljane s posebnim vlakom na državne stroške peljalo iz Trsta 740 Turkov v Bosno, od koder so v času okupacije pobegnili v Turčijo.

— **Umrli so v Ljubljani:** Minka Vodusek, odvetnikova hči, 13 let. — Anton Zupan, posestnik, 71 let. — Jožef Koželj, oskrbnik ekonomije, 53 let. — Marija Močnik, žena ključavničarskega pomočnika, 3 let.

— **S trebuhom za kruhom.** V četrtek se je z južnega koozdvoja odpeljalo v Ameriko 6 Hrvatov in 10 Slovencev, nazaj je prišlo 30 Bolgarov in 20 Hrvatov.

— **Cigani so odnesli otroka?** Poročali smo, da se je izgubila triletna hčerka Janeza Kneza iz Leš pri Litiji. Otroka so najbrž ukradli cigani, ki so cel teden blizu Leš taborili, a ljudje niso vedeli zanje. Izvedelo se je, da so pretekli teden taborili med Sent Jurijem pod Kumom in Polšnikom. Nek kmet je doznal, da imajo otroka seboj. — **Ukradena hčerka Angela** je prijaznega obraza, rjavih oči, na eni roki malo onečena. Naj bi vsakdo, ki zapazi cigane, takoj obvestil bližnjo orožniško postajo. Mogoče so cigani še kje v kumskih hribih, če jo niso že mahnilli proti Novemu mestu.

— **Smrtna nezgoda.** Franc Pevec, posestnik na Škorcu pri Trebnjem, je pustil svojo nabito puško na steni na podstrešju viseti. Slaboumni hlapec Lovrenc Debeljak, kateri je bil tačas pri njem in je imel svojo obleko tudi na podstrešju spravljeno, je prišel mimo puške, se z njo igral in se po nesreči ustrelil Bil je takoj mrtev.

— **Nesreča.** Včeraj dopoldne je leta 1825. v Semicu okraj Črnomelj rojena Margareta Štrus pred hišo št. 13 na Starem trgu padla in se na glavi tako poškodovala, da so jo na zdravniško oddelbo odpeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Kinematograf »Ideal«.** Spored za soboto l., nedeljo 2. in ponedeljek 3. februarja: 1. Izdelovanje čevljev. (Industrijski film. Samo zvečer.) 2. Na napačni sledi. (Humoreska. Samo zvečer.) 3. Temeljito ozdravljen. (Amerikanska veseloigra. Samo zvečer.) 4. Gaumontov teden. (Kinematografska poročila o najnovejših dogodkih, športu, modi, literaturi itd.) 5. Cesar Viljem na lovu jelene. (Aktualno.) 1. del: Tujska legija. (Drama v dveh delih. Pri vseh predstavah.) 7. Starost ne ovira norosti. (Velekomično.)

— **Nujno potrebno je,** da se ranjenja obvaruje pred infekcijo. Zanesljivo antiseptično obvezilno sredstvo, ki je tudi bolečine lajšajoče, prisad odvrtačoče in zdravljenje pospešujoče, je Praško domače zdravilo iz lekarne B. Fragner v Pragi. (Glej inserat.)

Idrija.

— **Volitev volilnih mož v glavni zbor bratovske skladnice c. kr. eraričnega rudnika v Idriji** se vrši v nedeljo dne 9. svečana 1913. Voliti je 90 mož. Podružnica »Unije« v Idriji je za te volitve sklenila sledeče: 1. Izda se oklic s pregledom delovanja odbora zadnja tri leta in imenik kandidatov. 2. Kandidati se vpisujejo na željo delavcev vsak dan med uradnimi urami v pisarni »Občnega kosmnege društva« v Idriji in v trgovini v Sp. Idriji. V nedeljo dne 2. in 9. svečana do volitve pa v društvenih prostorih pri »Tončku«. Dolžnost vseh delavcev je, da pokažejo pri teh volitvah složnost ter volijo kandidate organizacije, ki je tekom let vodila z uspehom boje za zboljšanje delavskih plač v Idriji. Klerikalci zso izdali svoj oklic svoje kandidate. Oklic trdi, da strankarstvo škoduje, zato naj se volijo kandidati, ki so nepristranski. Ta oklic je klerikalna past, kajti na oklicu samem je podpisana »Strokovna zveza delavcev eraričnega rudnika v Idriji«. Ta zveza ni nič drugega, kot družba ljudi, ki so bili izbačeni iz raznih strank. Rudarji, delavci, treba je trdne discipline, če se hočemo še za naprej uspešno bojevati za zboljšanje svojega položaja. Proč s takimi pustolovskimi limanicami! Proč s ljudmi, ki so že bili člani odbora bratovske skladnice in so glasovali namesto za podporo revnim vdovam in sirotam rajši za pavšal župnikom, ki so že itak mastno plačani! Taki ljudje ne smejo več do zadnje čase na železnični bolezni. Kogej je bil — **Naš grob.** Umrli je včeraj pop. s. Anton Kogej, posestnik in gostilničar v Idriji. Hiral je zadne čase na železnični bolezni. Kogej je bil prvi posloyodja zadrudne organizacije v Idriji ter ves čas zvest načelom socializma. Do zadnjih volitev je bil tudi občinski odbornik in je bil vobče priljubljen med delavstvom. Niegov pogreb bo v nedeljo 2. t. m. ob polu 4. popoldan. Sodruga in sodružice prosimo, da počaste pokojnika z zadnjim spremstvom.

— **O premostitvi idrijske državne realke v Ljubljano** govorice nečejo utihniti. Menda se res kuha nekaj za kulisami, za hrbtom onih, ki nosijo žrtve za realko. V tem pogledu zahtevamo jasnost!

— **Javen shod** sklicuje podružnica »Unije« rudarjev v Idriji za soboto dne 8. svečana 1913 ob pol 9. zvečer v pivarni pri »Črncem orlu«. Dnevni red je: 1. Rudniška industrija in položaj delavstva. Poroča sodr. Miha Cobal, zastopnik »Unije avstrijskih rudarjev«. 2. Protest proti nameri, da bi se premostila c. kr. državna realka iz Idrije v Ljubljano. 3. Slučajnosti. Delavci-rudarji in občinstvo sploh se opozarja na važnost tega velikega shoda, in je želeli najštevilnejšo udeležbo. Gre za naše vitalne interese, pokazati je treba vsem zakulisnim spletkarjem, da delajo račun brez krčmarja. Zato v soboto vsi na shod!

Stajersko.

— **Trbovlje.** Domača veselica bo na pustno nedeljo, dne 2. svečana 1913, v vseh prostorih »Delavskega doma«. Začetek ob 4. popoldne. Na veselici, ki bo združena s plesom in najraznovrstnejšimi zabavnimi prireditvami, sodeluje jo prijaznosti rudarska godba. Vstopnina za osebo 30 vinarjev. Za dobra jedila in pijačo skrbi domači oštr. K mnogi udeležbi ujudno vabijo prireditelji.

— **Brez komentarja!** V mariborski »Straži« čitamo: Zadnja nedelja se je pomikala v procesiji tisočera množja trboveljskih rudarjev socialdemokratov na pokopališče, obhajal spomin v rudniku pred 10. leti nesrečno končanih šestih rudarjev. Ne bi imeli ničesar proti temu, če ne bi socialna demokracija porabljala vsako leto to priliko za svojo agitacijo. V »procesiji« je godba. Ne moli se seveda nič. V sprevodu se nosijo brezverske »rudeče« zastave na pokopališče, ki je pa blagoslovljeno, kjer socialnodemokratski govornik udriha po kapitalizmu in seveda pri tem ne more pri miru pustiti »klerikalcev«. Kaj takega je drugod nemogoče. Seveda v Trbovljah je vse dovoljeno. Zato se pa tudi tako širi socialna demokracija, da se bere njihovo glasilo »Zarja« že skoraj v vsaki hiši, še celo od »višjih« — Iz te klerikalne špehovke naj si poiščemo očvirke čitatelji sami!

Goriško.

— **Nabrežinska podružnica železničarjev** priredi svoj plesni venček 1. februarja pri gosp. Fr. Nemec. Plesni venček se prične ob 8. zvečer in traja do 5. zjutraj. Šramel-orkester iz

Trsta. Vse sodruga in sodružice vabimo, da polnoštevilno udeležijo te naše prireditve. Namur ne bo žal, ker zabave bo obilo. Če bi kdor pri razpošiljanju vabil prezrt, prostano, da nam to oprostijo. Vstopnina k plesu je 2 kroni in gospode v spremstvu ene dame, vsaka dodatno dama 80 v. Čisti dobiček je namenjen podpor-nemu skladu obolelih članov.

Trst.

Nocoj 1. februarja 1913 vsi na prvi slovenski socialistični ples v »Delavski doma«, ulica Madonnina 15. Ples prične ob 9. zvečer in bo trajal do 4. drugega dne. Sviral bo izbran orkester. Čarobna razsvetljava. Razkošje cvetja in zelenja. Cvetlični valčki. Vstopnina 1 K.

— **Razmere uslužbencev državne železnice** postajajo od ne do dne neznosnejše. Nobeno drugo železniško ravnanstvo se ne more ponašati z enakim sistemom šikaniranja, zapostavljanja, izkoriščanja in preganjanja kot ravnanstvo državne železnice v Trstu, ki ga vodi in osrečuje preslavljeni gospod Galamboš. Sistem omenjenega gospoda bi zaslužil posebno poglavje. Postopanje s tukajšnjimi uslužbenci, ki so izročeni brezpozgojni milosti in nemilosti raznih več ali manj visoko postavljenih uradnikov, kaže vso brezmejno požrešnost in nazadnjačvo državne železniške birokracije. Posledice neznosnega šikaniranja in izkoriščanja občutijo enako vse kategorije uslužbencev, zlasti pa vlakospremnosobije. Da se nevzdržljivim razmeram napravi konec, je vlakospremnosobije državne železnice sklicalo v sredo zvečer shod, ki je izpadel, kakor je bilo pričakovati. Ob mnogobrojni udeležbi se je poročalo o razmerah vlakospremnega osobja in so bili predlagani primerni ukrepi. Prečitala se je ob ogorčenju navzočih tabela službenih turnusov, iz katerih je razvidno, da mora vlakospremnosobije delati nepretrgano cele dneve in noči brez najmanjšega in najpotrebnejšega odmora. Nič ni čudnega, da mora uslužbenec delati neprekidno celo 30 ur! Če se kdo drzne ugovarjati, je pa takoj kaznovan s globami. Ne vem, kam meri ravnanstvo s tem sistemom izkoriščanja in šikaniranja. Toda če misli, da bo tako upognilo in utrudilo železničarje, se hudo in temeljito moti. Ravno tak nevzdržljiv položaj bo vsilil osobju najskrajnejši boj. Razpoložnost, ki je vladala na shodu, je pričalo o bojevitosti osobja napram najnovejšemu gospodstvu na železnici. Osobje noče biti več leščvica, po kateri plezajo kvišku gotovi predstojniki. Shod je sklenil nekaj potrebnih ukrepov, da se sanirajo razmere v najkrajšem času. Pečal se je shod tudi z razmerami zaviračev, ki so vse prej kot povoljne. Sploh pa bo treba popolnoma preurediti službene in gnotne razmere osobja. Določbo težavno, ampak neobhodno potrebno. Prvi rezultat neznosnega sistema je ta, da se uslužbenci sedaj pridno organizirajo. Sodruga Kopač je na shodu pojasnil položaj in priporočal solidarnost in vztrajnost. Organizacija bo od svoje strani popolnoma izravnala svojo dolžnost.

— **Poročilo tržaškega deželnega predsedništva** zidarjev je izpolnilo še s številom članov dalmatinskih podružnic. Zadrška podružnica šteje 110 članov, šibeniška 30, spljetska 55 in dubrovniška 16.

— **Ukradeno zlato.** Poročali smo svoj čas, da je angleška nacionalna banka v Londonu poslala novembra meseca 40 zabojev zlata v Aleksandrijo. Na nemškem parniku, ki je peljal zaklad, sta bila tudi dva uradnika, da čuvata pošiljatelj. Kljub temu se je posrečilo neznanim tatovom, da so zamenjali dva zaboja zlata z dvema popolnoma sličnima zabojema, ki sta bila napolnjena z natanko isto težo kamenja. Tatvino so opazili šele v Aleksandriji. Angleška banka je razpisala 10.000 K nagrade za onega, ki pride na sled tatovom. Doseganje preiskave so dognale, da se je tatvina izvršila bržkone v Trstu ali pa na Reki.

— **Strašen zločin mesečnice** Svoječasno smo poročali, da je v noči od 2. na 3. januarja 24letna S. Ballesi umorila svojega štirimesečnega otroka s tem, da mu je z britvijo glavo skoraj popolnoma odrezala. Izvršila je mlada žena ta zločin v stanju mesečnosti. Odpeljali so jo takrat na ukaz preiskovalnega sodnika v opazovalnico, kjer je polagoma okrevala. Na prošnjo moža in njene matere so jo dali v domačo oskrbo. V soboto pa se je nesrečni materi zopet omračil um. Njena mati jo je našla ob 11. dopoldne v svoji sobi, poleg postelje, kjer je izvršila detomor na stolu vso krvavo in s popolnoma razbitim čelom. Žena se je tolkla z vso silo z železnim kladivom po glavi. Mati ji je s silo izrgala iz rok kladivo, nakar se je nesrečnica onesvestila. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer so konstatirali, da so poškodbe smrtonosne in da ne bo nikdar zdrava, tudi če sedaj navidez okrevi.

1.000.000 vinarjev

za tiskovni sklad »Zarje«

55. izkaz:

Lavrli Fr. sprevodnik 20 vin., ker so v krčmi F. Faganel v St. Petru pri Gorici prekinjali, smo za Zarjo 440 vin. dali, J. Vesel Škedenj 35 vin., gostilna Zajc 20 vin., Dolež Divača 100 vin., Puš Jos. Jordani 20 vin., Brušarji v Idriji ob novem letu 180 vin., V. A. pri vstopu v kons. društvo 60 vin., Zlobec po Leskovcu v Pulju zato (?) 1000 vin., priporočam vsem ženam, da svoje moze spravijo v organizacijo, ker tam je močno orožje, in podelim Zarji 200 vin., Pavle ticeva, Rublje pri Gorici, radeča naš Jelenjskih kovinarjev 400 vin., ker ni dala »Vzajemnosti« vstopnic zaupnikom 20 vin., mizar 160 vin., nabiralnik pri Petru Ljubljani 585 v., ker me Nikola Pivkovič ne pozna 200 vin., K. Bele Rudolfov, zato ker me zob nič več ne boli 206 vin., J. Golat 100 vin., na žel. shodu v Narodnem domu po sodr. Komarč 1500 vin., A. Vrčon Skrilje kot novoletno darilo 300 vin., na obč. zboru pravovarstvenega društva v Raketu po sodr. Ambrožu: Zabkar 140 vin., Pic 20 vin., Kopač 30 vin., Jaki Ambrož 10 vin., Josef Ambrož 50 vin., Ivančič 10 vin., Janec 20 vin., Vidrih 20 vin., Lesnak 10 vin., Mole 20 vin., Boman 20 vin., Pregel 20 vin., Modic 10 vin., Juri 10 vin., Bačar 100 vin., Zore 10 vin., Mekina 10 vin., Urbas 10 vin., Šteržar 20 vin., Dolkar 40 vin., Novak 30 vin., po Kopaču v Zidamostu pred obč. zborom 220 vin. in na obč. zboru 400 vin.

Skupaj 248065 + 6946 = 255011 vin.

15

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov **mačega izdelka**. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. **Najnižje cene.**

Naročajte se na Zarjo!

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 5-10 K; velfinega snežobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm širi, polnjena z novim sivim, prav stano-vitnim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm širi, 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm širi, 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm širi, 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Vsaka razumna, varčna gospodinja uporablja samo to sladno kavo

Dr. Josip Ferfolja je otvoril svojo odvetniško pisarno v Trstu

Via Molino piccolo št. 7. — Telefon št. 26—50.

Št. 2681.

Ustanova za vojaške sirote.

Pri podpisnem mestnem magistratu je oddati za tekoče leto Josip Sühnlöve ustanovo za vojaške sirote v znesku 90 kron.

Pravico do te ustanove imajo rečne sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali nezakonske, moškega ali ženskega spola.

Prošnjam, katere je vlagati pri magistratu

najkasneje do vštete zadnjega februarja t. l.

je priložiti rojstni in krstni list, in če iz njega ni razvidno, da je bil prosilčev oče po poklicu vojaškega stanu, tudi še posebej dokaz o tem.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 31. januarja 1913.

ZASTONJ ni nič, ampak za 1 K 80 vin. dobiš „Zarjo“ ves mesec. Vsak delavec mora biti nánjo náročen.

Prednaznanilo.

Usojam se vljudo naznaniti, slavnemu občinstvu, da otvorim s 1. februarjem

== cvetlični salon ==

Selenburgova ulica št. 6 zraven glavne pošte.

Ker sem služboval v tej stroki veliko let pri znani trdki Al. Korsika, kakor bil tudi v inozemstvu, se čutim zmožnega cenjenim naročnikom z vsemi v mojo stroko spadajočimi predmeti kar najbolje postreči in se toplo priporočam za naročbo vencev, šopkov, bodisi svežih, kakor suhih, sploh vse vezanje v najmodnejši fazoni. Zraven tega bom imel v zalogi

== mnogovrstna semena ==

v malih zavitkih, kakor tudi v večjih množinah od domače, zanesljive trdke A. Korsika, ki za kakovost jamči in vse po najnižjih cenah. Za obilno naročbo se priporočam in ne bom hranil tuda v vsakem oziru najboljšo postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Za veselice!

Velika izbira najcenejših raznih krink, kap, klobučkov in drugih pokrival, girland, koriandoli, serpentini in drugih reči. Vse te predmete dajem društvom v komisijsko prodajo, to je, kar se ne raz-
peča sprejemem po veselici nazaj.

Isto velja za vsa zunanja naročila.

FR. IGLIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 11-12.

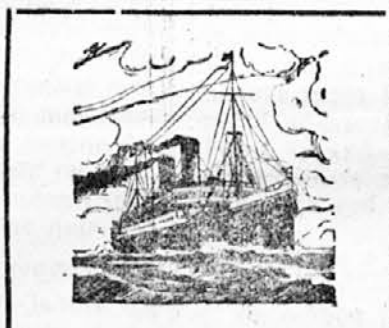
Potniki

v severno in južno AMERIKO

se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtnicama, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila daje drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

SIMON KMETETZ, Ljubljana,

Kolodvorska ulica št. 26.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

registrovana zadruga z omejeno zavezo

naznanja svojim članom, da glasom sklepa skupne seje nadzorstva in načelstva z dne 17. januarja 1913 obrestuje odslej

hranilne vloge članov po 51⁰/₂ od dne vloge do dne dviga.

Dosedanje stanje hranilnih vlog 51.000 K. Dosedanje stanje deležev 32.000 kron.

Rezervni zaklad 8000 kron. Denarni promet leta 1912.: 1,487.639 kron 18 vin.

Pisarna društva v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta.

Prodajalne: v Ljubljani: Sodna ulica, Bohoričeva ulica, Krakovski nasip; v Šiški: Kolodvorska cesta, Celovška cesta; na Viču, v Tržiču, na Jesenicah, na Savi in na Koroški Beli.

NADZORSTVO.

Pekarna v Spodnji Šiški, Celovška cesta.

NAČELSTVO.